

BeeHive

השיח ברשתות החברתיות במזה"ת

עורכים: ד"ר הראל חורב, סמדר שאול

כרך 4, גיליון 2, פברואר 2016

תוכן עניינים

- 2 .....טורקיה וה-PKK: מלחמה בכמה החזיתות
- 4 .....המהפכה טורפת את נכדיה: תגובות לפסילת מועמדות חסן ח'ומיני למועצת המומחים האיראנית
- 6 .....המשבר הכלכלי בירדן בראי השיח הרשתי

דבר העורכים

הדסק לחקר רשתות חברתיות על שם דורון הלפרן שמח להגיש לכם את גיליון פברואר של **ביהייב**. גיליון זה סוקר את השיח הציבורי המתנהל ברשתות החברתיות בטורקיה סביב חידוש הסכסוך עם הכורדים, אשר הפך לזירת התגוששות נוספת לזו המתקיימת בשדה הקרב; משקף את מורת הרוח הציבורית באיראן מסינון המועמד המתון למועצת המומחים, רוחאללה ח'ומיני, נכדו של מחולל המהפכה ומציג את הביקורת הציבורית כלפי המשטר הירדני נוכח המשבר הכלכלי החרף אשר פקד את הממלכה ומאיים על יציבותה.

קריאה מהנה!

טורקיה וה-PKK: מלחמה בכמה החזיתות

חי איתן כהן ינרוג'ק

מאז יולי 2015, עם תחילת המבצע הצבאי שמובילה טורקיה נגד המחתרת הכורדית (PKK), הפך הסכסוך הטורקי-כורדי לאחד מהנושאים החמים ברשתות החברתיות בטורקיה. הסכסוך ההיסטורי בין הטורקים לכורדים התחדש בעקבות סדרת התקפות שהובילה המחתרת הכורדית נגד כוחות הביטחון הטורקיים. ההתקפות הכורדיות גררו תגובות צבאיות מצד טורקיה, ובכלל זה, הפצצות של חיל האוויר הטורקי בצפון עיראק ומבצעים קרקעיים נגד המורדים הכורדים בדרום מזרח טורקיה. האבדות בקרב החיילים הטורקיים הפכו את השיח הציבורי למיליטנטי ופחות סבלני, במיוחד מן הצד הטורקי. בניגוד לתקשורת הממוסדת אשר התגייסה לחלוטין לטובת המדינה, ממשיכות הרשתות החברתיות להוות זירה יחידה בה ניתן להשמיע דעות אופוזיציוניות לעמדת הממשל הרשמית ללא הפרעה, הודות לחוסר היכולת של הממשל לצנזר באופן יעיל את התכנים ברשת.

אחת מהדוגמאות הבולטות בשיח הציבורי הנרחב המתנהל ברשתות החברתיות בטורקיה התרחשה בעקבות מבצע צבאי טורקי בעיירה ג'יזרה שבמחוז שירנאק. דיווחים רשמיים מטעם הצבא הטורקי מסרו כי המורדים אימצו שיטת לוחמה בשטח בנוי, תוך שניסו למנוע את תנועת הצבא הטורקי בשטח באמצעות חפירת שוחות והקמת סוללות מכשול ברחובות העיירה. יתרה מזאת, המורדים עשו שימוש במנהרות תת-קרקעיות אשר אפשרו להם לנוע בקלות ולהפתיע את הצבא הטורקי. בעקבות טקטיקות אלו שהפעילו המורדים, התקשה הצבא הטורקי לתמרן בשטח וניהל קרבות קשים מול המורדים שהובילו לאבדות רבות בקרב שני הצדדים. בעוד שתמונות וידיעות קשות מתוך הזירה זלגו באמצעות טלפונים ניידים, התעלמה התקשורת הממוסדת מהאירועים, כולל מהשלכות העוצר שהטיל הצבא הטורקי על העיירה. עוצר זה נמשך שבועות ארוכים עם הפסקות בודדות. על רקע זה, טענו גולשים כורדים ופרו-כורדים, בהם חברים במחנה השלום הטורקי, כי תחת העוצר הכבד ביצע, לכאורה, הצבא הטורקי פשעי מלחמה וטבח נגד המורדים. מנגד, גולשים טורקים רבים חיזקו את ידי הצבא הטורקי וכינו את מבקרי הממשל "בוגדים". היו אף שחגגו את הריגתם של 60 פעילי ה-PKK על ידי הצבא תחת הסיסמה "60 פגרים בג'יזרה"¹.

האלימות המילולית ואי הסובלנות בשיח הציבורי ברשת הגיעו לשיא ב-8 בינואר, בעקבות ראיון טלפוני שהתקיים בשידור חי בתכנית הלילה הפופולארית בטורקיה, "בייאז שוב" בין מנחה התוכנית, בייאזיט אוזטורק, לצופה בשם עישה צ'ליק. עישה, אשר כונתה לאחר האירוע "המורה עישה", קראה בשידור חי "לא למלחמה והרג ילדים". עם סיום הריאיון, הוצפה הרשת הטורקית בתגובות חריפות נגד אוזטורק אשר איפשר, לכאורה, במה לתעמולה הכורדית, וגולשים רבים כינו את אוזטורק "בוגד".

הטלוויזיה הטורקית, מצדה, אף הטילה קנס כספי בסך 900 אלף לירות טורקיות (כ-1.1 מיליון ש"ח) על הערוץ בו משודרת תכניתו של אוזטורק. התובע הכללי אף תבע את "המורה עישה" באשמת תעמולה לטובת ה-PKK בשידור חי. מנגד, גרר האירוע ביטויי תמיכה באוזטורק וב"מורה עישה" תחת הסיסמה "גם אני המורה עישה". למרות תמיכה זו, בחר אוזטורק, מפאת הלחץ הציבורי הכבד, להתנצל ואמר שכבדרן הוא אינו מעוניין להיכנס לנושאים פוליטיים.²

גל נוסף של תגובות עוינות ברשת התפרץ ב-11 בינואר, עם התאגדות מרצים רבים מאוניברסיטאות שונות בטורקיה אשר חתמו על עצומה הקוראת להפסקת המאבק המזויין נגד הכורדים. לאומנים טורקים הביעו את זעמם כלפי המרצים אשר לדבריהם לא התייחסו בעצומה למעשי ה-PKK אשר בוצעו מתוך כוונה לערער על הריבונות הטורקית בדרום מזרח טורקיה ולאלימות שהם מפעילים נגד הצבא הטורקי. גם במקרה זה הטיחו הגולשים במרצים שהם בוגדים. שמות המרצים הופצו ברשת וסטודנטים הכריזו כי יארגנו הפגנות בשיעוריהם. הרשויות הטורקיות, מצדן, פתחו בחקירה נגד המרצים. לנוכח עוינות זו, זכו המרצים גם לתמיכה לא מבוטלת מן הציבור ברשת וגולשים רבים מחו על החקירה שנפתחה נגד המרצים בנימוק כי זו עשויה לגרום נזק בלתי הפיך לחופש הביטוי במדינה.³

המתרחשות והשיח האלים שנוצר בעולם הבידור והאקדמיה, גלשו גם לזירת הספורט. תחילת הגל העכור במשחק כדורגל אשר התקיים בין קבוצת הכדורגל הכורדית, אמדספור (שמה הכורדי של העיר דיארבאקיר שבדרום מזרח טורקיה), לבין הקבוצה הטורקית, באשאקשהיר. משחק זה אמור היה להכריע מי מהקבוצות תעלה לשלבים המתקדמים לקראת גמר גביע המדינה. לאומנים טורקים ראו במשחק זירת

קרב נוספת בין טורקיה לכורדים, ותוך כדי המשחק העלו לרשתות החברתיות תיאורים של מהלכים שביצעה הקבוצה הטורקית נגד יריבתה הכורדית, תוך שהשתמשו במונחים צבאיים. בד בבד, דרשו אוהדי הקבוצה הכורדית את ניצחון קבוצתם, אותו תפסו כהישג נדרש במלחמה נגד ה"פשיזם", כהגדרתם. מי שתרים לשיח המתלהם היה חלוץ באשאקשהיר, סמיך שנטורק, אשר חגג את הגול שהבקיע במשחק בהצדעה צבאית. שנטורק אף ציין מיד לאחר המשחק כי כבש את השער עבור החיילים הטורקים הנלחמים במורדים הכורדים, וזכה בשל כך לתשבחות רבות ברשת. בסופו של דבר, הקבוצה הכורדית היא שזכתה להיכלל בין 16 הקבוצות האחרונות בגביע המדינה לאחר שהמשחק בינה לבין הקבוצה הטורקית הסתיים בשוויון. במשחק נוסף בו גברה הקבוצה הכורדית על קבוצה טורקית אחרת, בורסאספור, היה זה אחד משחקניה, דניז נאקי, שציין כי קבוצתו מעניקה את הניצחון ל"אלה שאיבדו את חייהם תחת הדיכוי". התבטאות זו עלתה לנאקי בהרחקה חסרת תקדים משנים עשר משחקים שגזרה עליו התאחדות הכדורגל הטורקית, בעוד שכלפי שנטורק המצדיע, לא ננקטו צעדים משמעותיים. נאקי, ששמו לא היה מוכר בטורקיה טרם האירוע, הפך בן לילה לסמל עבור הגולשים הכורדים שהחלו להפיץ את תמונתו עם הקעקוע "אזאדי" (בכורדית, חופש).⁴

הרשתות החברתיות בטורקיה משמשות במה להבעת עמדות מגוונות ומנוגדות, אך בו בזמן הן מתפקדות כזירה מרכזית ללינץ' חברתי המאפשר להמון להרוס חיי דמויות מרכזיות ומפורסמות אשר בחרו לצאת נגד הממשל והצבא הטורקי הפועל נגד המורדים הכורדים. בייאזיט אוזטורק ומרצי האוניברסיטה, אשר הוגדרו כ"בוגדים" על ידי גולשים לאומנים, הינם דוגמאות טיפוסיות לנפגעי התופעה. הלינץ' החברתי ברשת אינו מאפשר שיח תרבותי, אך בניגוד להשתקה של מתנגדים בזירות האחרות, הוא מאפשר שיח חופשי יותר ומעלה מעת לעת גיבורי רשת חדשים, כדוגמת השחקן הכורדי, נאקי. התפשטות השיח הפוליטי האלים בין הטורקים לכורדים לעולם הבידור, האקדמיה והספורט מוכיחה כי הקרע בין הטורקים לכורדים הולך ומעמיק מיום ליום.⁵

המהפכה טורפת את נכדיה: תגובות לפסילת מועמדות חסן ח'ומיני למועצת המומחים

האיראנית

ד"ר רז צימט

בסוף ינואר, פרסמה מועצת שומרי החוקה האיראנית את שמות המועמדים אשר אושרו על-ידה להתמודד ב-26 בפברואר בבחירות למועצת המומחים. לפי חוקת איראן, מועצת המומחים אחראית לפקח על פעילות המנהיג העליון, למנות לו יורש ואף להדיחו אם מצאה כי אינו כשיר עוד להמשיך ולמלא את תפקידו. הבחירות למועצה, אשר נערכות אחת לשמונה שנים, עוררו הפעם עניין מיוחד לנוכח הסבירות הגבוהה שהמועצה הנבחרת תידרש לבחור את המנהיג העליון הבא על רקע מצבו הבריאותי המעורער של המנהיג הנוכחי, עלי ח'אמנהאי. בין המועמדים אשר מועמדותם לא אושרה נמנה חסן ח'ומיני, נכדו הצעיר של מכוון המהפכה האסלאמית, רוחאללה ח'ומיני, החלטה אשר הובילה לדיון נרחב ברשתות החברתיות.

ח'ומיני, בן ה-44, נחשב לבולט שבין 15 נכדיו של מנהיג המהפכה האסלאמית. בשנות התשעים החל בהכשרתו הדתית אצל בכירי אנשי הדת בעיר קום, ולאחר מות אביו החל לנהל את המאוזוליאום לזכר ח'ומיני, האמון גם על שימור מורשתו. במשך שנים התרחק ח'ומיני ממעורבות פוליטית אך בשנים האחרונות התרבו התבטאויותיו בעניינים פוליטיים רגישים. כיום הוא מזוהה עם הזרם הרפורמיסטי המתון בפוליטיקה האיראנית.

ב-18 בדצמבר 2015 הגיש ח'ומיני את מועמדותו לבחירות למועצת המומחים. הוא סומן כאחד המועמדים הבולטים בבחירות מטעם מחנה תומכיו של הנשיא חסן רוחאני בזכות ייחוסו המשפחתי, כישוריו הדתיים, גילו הצעיר המושך אליו מצביעים צעירים רבים ועמדותיו המתונות יחסית. פסילת מועמדותו עוררה, לפיכך, תגובות סוערות במערכת הפוליטית והציבורית באיראן. המועצה הצדיקה את פסילת מועמדותו בכך שלא התייצב לבחינת הבקאות ההלכתיות, שהתקיימה כחלק מהליך סינון המועמדים. טענה זו נדחתה על-ידי תומכיו שייחסו את פסילתו לעמדותיו הפוליטיות המתונות וליחסיו הקרובים עם הנשיא רוחאני ועם יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר והנשיא לשעבר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, המזוהים אף הם עם האגף המתון בפוליטיקה האיראנית. ב-29 בינואר פרסם ח'ומיני תגובה להחלטת מועצת שומרי החוקה בה הביע פליאה מההחלטה שהתקבלה, לדבריו, למרות עדויות מצד אנשי דת בכירים בנוגע לכשירותו ההלכתית. הוא הודיע כי בכוונתו לערער על ההחלטה לבקשת הציבור, אך הביע ספק רב בסיכויו שהמועצה תשנה את החלטתה, שאכן נותרה בסופו של דבר על כנה.⁶

התגובות לפסילת מועמדותו של ח'ומיני ברשתות החברתיות ביטאו תמיכה ציבורית באיש הדת הצעיר, מורת רוח מהחלטת מועצת שומרי החוקה וביקורת כלפי המשטר המונע ממועמדים בעלי תפיסות פוליטיות ורעיוניות שאינן תואמות את עמדותיו, מלהתמודד בבחירות.⁷ בסמוך לפרסום הדיווחים הראשונים על פסילת מועמדותו של ח'ומיני, התמלאו הרשתות החברתיות ואתרי חדשות המזוהים עם הזרם הרפורמיסטי בגילויי תמיכה בח'ומיני. רבים מהגולשים טענו כי החלטת המועצה היא עדות לכך שהמהפכה "טורפת את בניה". אחד הגולשים הוסיף כי לאחר שהמהפכה סיימה לאכול את כל בניה, היא עברה לאכול גם את נכדיה. גולש אחר כתב, כי אילו היה מכוון המהפכה בחיים, אף הוא היה נפסל על-ידי מועצת שומרי החוקה. "אם מישהו היה אומר לפני שלושים שנה, שבעוד שלושים שנה יפסלו את מועמדותו של נכדו של מכוון המהפכה, היו מכנים אותו בכינוי גנאי", ציץ גולש איראני בטוויטר.⁸ אחרים לעומתם טענו, כי אין כל סיבה להיות מופתעים מהחלטת המועצה, שהרי ידוע שהמשטר האיראני חותר לביצור מעמדם הבלעדי של תומכיו השמרנים ומאפשר תחרות אך ורק בין אגפים שונים של המשטר. זאת ועוד, כמה מחברי מועצת שומרי החוקה מכהנים בעצמם במועצת המומחים ולכן יש להם אינטרס לשמר את כוחם הפוליטי במועצה.

חסן ח'ומיני והנשיא רוחאני, מתוך: טלגרם, 31 בינואר

הגולשים נחלקו בדעתם בנוגע להחלטת ח'ומיני שלא להתייבב למבחן הבקאות ההלכתית. אחדים סברו שהיה עליו להתייבב למבחן משום שאינו פטור מהחוק. גולשים אחרים הביעו דעתם כי הבחינה נועדה לשמש תירוץ בלבד בידי המועצה לפסילת מועמדותו של ח'ומיני וכי היה נפסל ממילא בשל עמדותיו המתונות ואהדת הציבור לה הוא זוכה. מחלוקת התעוררה גם ביחס לתגובה הנדרשת מצד ח'ומיני. בעוד שהיו כאלה שסברו שעליו לערער על החלטת המועצה, הרי שאחרים המליצו לו להימנע מכך כדי שלא לתת לגיטימציה למועצה ולהחלטותיה.

על רקע העניין הציבורי הרב, שעוררה פסילת מועמדותו של ח'ומיני, נשמעו גם קולות שקראו להמעט מחשיבות האירוע. בפורסט שפרסם פעיל זכויות האדם האיראני הגולה, עלי אפשארי, בדף הפייסבוק שלו, יצא אפשארי נגד מה שכינה "תגובות מופרזות" לפסילה, למשל: הגדרתה כ"אירוע הפוליטי הגרוע ביותר לאחר המהפכה". אפשארי טען, כי גם אם הייתה המועצה מאשרת את מועמדות ח'ומיני, לא היה בכך כדי לחולל שינוי משמעותי במערכת הפוליטית. כמו כן, טען, בין אלה שמועמדותם נפסלה יש בולטים מח'ומיני מבחינה הלכתית או פוליטית.⁹

התגובות לפסילת מועמדותו של חיומיני מצביעות על מורת רוח ציבורית נמשכת לנוכח מאמצי הממסד השמרני להדיר מהמערכת הפוליטית כל גורם הקורא תיגר על בלעדיות השמרנים. יחד עם זאת, ההתנגדות להחרמת הבחירות בעקבות פסילת מועמדות חיומיני, כמו גם הדיון הער שהתנהל ברשתות החברתיות בעקבות הפסילה, עשויים להעיד על החשיבות שרבים מאזרחי איראן עודם מייחסים למשחק הפוליטי. נראה כי חרף המגבלות הקשות שהמשטר האיראני מטיל על ההתמודדות בבחירות, הציבור ממשיך לגלות בהן עניין ואף מוכן ליטול בהן חלק פעיל. המגמה להימנע מהחרמת הבחירות באה לידי ביטוי גם בבחירות האחרונות למג'לס (2012) ולנשיאות (2013), כאשר קריאות מצד האופוזיציה האיראנית בגולה להחרים את הבחירות לא זכו להיענות ציבורית נרחבת, גם לא מצד גורמים המזוהים עם האופוזיציה הרפורמיסטית.

המשבר הכלכלי בירדן בראי השיח הרשתי

ד"ר מיכאל ברק

המשבר הכלכלי החרף בממלכה הירדנית ניצב כיום בראש השיח הציבורי, כולל בזה המתנהל ברשתות החברתיות, ומאיים על היציבות והמרקם החברתי בממלכה. הממלכה הירדנית תולה את האשמה למשבר בהגירת פליטים סורים לשטחיה. ב-2 בפברואר, התרה מלך עבדאללה השני, בראיון שהעניק לרשת BBC, כי ירדן עומדת על ספה של נקודת רתיחה בשל בעיית הפליטים וכי במוקדם או במאוחר "הסכר ייפרץ", בהתכוונו לקריסה טוטאלית של שירותי הרווחה, התשתיות והכלכלה.¹⁰ בקרב הציבור הירדני, לעומת זאת, בולטות טענות לפיהן מדובר בתוצר בלתי נמנע של התנהלות המשטר, כולל האשמות על שחיתות הפושה בצמרת.

בהתאם לרישומים של האו"ם, ירדן מארחת כיום כ- 635,000 פליטים, בעוד שלפי הערכות גורמים ממלכתיים בירדן, מדובר ביותר ממיליון פליטים. לדברי המלך עבדאללה, כרבע מתקציב הממלכה מוקצה לטיפול בבעיית הפליטים, למרות ש-86% מהם עודם נמצאים מתחת לקו העוני.¹¹ מדינאים ירדניים רבים התרו על חומרת המשבר הכלכלי שנגרם בשל גל הגירת הפליטים

הסורים לממלכה והציעו פתרונות שונים לטיפול במשבר. ראש ממשלת ירדן, עבדאללה אל-נסור, הפציר במדינות המערב להעניק למדינתו סיוע כספי נרחב.¹² עלי אבו אל-ראעיב, ראש ממשלת ירדן לשעבר, התמקד בפתרונות ברמה המדינית והציע למשטר לעודד השקעות, להעניק אזרחות למשקיעים לא ירדניים, להפריש קרקעות באזור עמאן, להילחם בבירוקרטיה ובשחיתות, להעניק תמריצים לעידוד המגזר התעשייתי¹³ ואף לפתוח בתי קזינו בעקבה, בים המלח ובפטרה.¹⁴

העלאת סוגיית הפליטים הסוריים בירדן לתודעת העולמית ומשמעויותיה הכלכליות, זכו לתמיכה ציבורית בממלכה. כך לדוגמה, העיר אחד הגולשים כי דבריו של המלך נחשבים ל"דברי זהב חשובים מאין כמוהם.

יש לשים את הדברים על השולחן כדי שהעולם יידע את גודל ההקרבה שעמו אנו נאלצים להתמודד וכמה חשוב לתת להם את הדעת יותר ויותר [...]”¹⁵. גולשת אחרת ציינה כי המשבר הכלכלי בו מצויה כיום ירדן הינו עמוק וחרף ולכן טוב שנושא זה יהיה בראש סדר היום הציבורי, בכדי שהעולם יסייע לירדן בכך.¹⁶

תמיכה זו לא הפחיתה מהביקורת והבוז בשיח הציבורי כלפי המשטר הירדני והתנהלותו, אשר נתפס כאשם עיקרי במשבר הכלכלי. שיח זה כולל בתוכו גם תחושות אנטגוניזם ישנות השוררות, בלאו הכי, בקרב שכבות רבות בחברה הירדנית, בשל פערים כלכליים וחברתיים. היו אף שהצביעו במפורש על שחיתות הפושה בצמרת השלטון. אחד הגולשים העיר כי המשטר הירדני מתהדר בשרים החדשים בשל השכלתם הגבוהה שרכשו באוניברסיטאות מובילות בעולם דוגמת הרווארד וסורבון, אלא שהשכלה זו מוכחת כשווה לקליפת השום בשל כישלונם לטפל במשבר הכלכלי והתעלמותם מבעיותיו של האזרח הפשוט בממלכה. גולש אחר ציין כי כל אותם מומחי כלכלה אינם מבינים דבר לגבי שיפור המצב ורק מכבידים בעול המיסים. גולש נוסף העיר כי ירדן מתמקדת בביטחון הלאומי בלבד על חשבון הביטחון הכלכלי והתעסוקתי, זונחת את עניי המדינה, מפקירה את האוכלוסייה הקשישה ואיננה נותנת הדעת לבניית מגורים חדשים. היו שטענו ביאוש כי "הכל מתייקר, האדמות, הדירות, המכוניות [...]". המשכורת איננה מספיקה לאזרח אשר מעוניין לקנות מכונית [...]”, וכי "ההוצאות למימון נישואים מאמירות ומהוות מכשול בהקמת תא משפחתי”¹⁷. אחת הגולשות פסקה כי "מדובר במצב שאליו הובילה מדיניות לא אחראית של מדינאים בירדן". גולש אחד העיר כי משבר הפליטים הצליח לעורר את המדינאים משלוותם מכיוון ש"אתם מפחדים שהימצאות הפליטים הסורים בירדן תפגע בכיס שלכם". גולש נוסף האשים את המדינאים: "אתם חיים על חשבוננו”¹⁸. במסגרת הביקורת כלפי המשטר, היו גולשים אשר הביעו תרעומת על ההצעה לפתוח בתי קזינו כאחד מהפתרונות למשבר. היה מי שקרא ליוזם ההצעה, אל-ראיעב, "לך שב בביתך, עזוב את ירדן במנוחה, אל תהרוס אותה [...] אתה הגורם העיקרי בהריסת כלכלת ירדן". גולש מארביד טען כי פתיחת בתי קזינו רק תוליד הזדמנות חדשה עבור ראיעב וחבריו לגנוב כספי ציבור.¹⁹

מתוך השיח הציבורי אשר מתנהל ברשתות החברתיות בירדן ניתן ללמוד על תסכול גדול בקרב האזרחים הירדניים נוכח המשבר הכלכלי החמור אשר פקד את הממלכה ומאיים על פרנסתם. בעוד שהממלכה הירדנית תולה את הסיבה למשבר בזרם הפליטים הסוריים הגובר אל ירדן, ישנם אזרחים רבים הרואים במשבר הכלכלי תוצר של התנהלות שלטונית לקויה. יש אף שמצביעים על שחיתות הפושה בדרגים הגבוהים של המשטר שלראייתם מעוניין לשמור על האינטרסים שלו, ללא כוונה אמיתית לסייע לשכבות האוכלוסייה החלשות. נראה כי המשבר הכלכלי הנוכחי מעצים תסכולים ישנים ותחושת סלידה של אזרחים ירדנים רבים מפועלו של המשטר. בין אם הסיבה העיקרית למשבר הכלכלי בירדן הינה גל הפליטים הסורי ובין אם לאו, בירדן מתפתחת כבר עתה תסיסה עממית בקרב השכבות הנמוכות. לא בכדי, הזהיר מלך עבדאללה השני כי ירדן עומדת בפני קטסטרופה של ממש.

#CizredeSavaşSuçuişleniyor #CizREdeKatliamVar #cizrede60leş #cizre1
#BeyazShow #AyşeÖğretmenBenim2
akademisyenler bildirisi #akademisyenler3

